

ski jugoslovenarji, ki želijo, da se vsi trije jugoslovanski narodi zlijejo v enega. Da pri odraslih take mešanice ni mogoče napraviti, je jasno. Zato so se centralisti, ki vodijo prosvetno politiko, — nadaljuje — vrgli na mladino po šolah. Te hočejo pojugsloveniti in slovenskemu narodu odtujiti. Pri tem delu ima centralizem močno oporo v znatnem delu slovenskih vzgojiteljev. — (Polemični del članka je precej pobejen.)

— I »Trboveljski Slavček« je imel na turneji po Bosni sijajen uspeh. (Razni listi.)

— I O šolski higieni, ki je še čisto na primitivni stopnji pri nas, piše »Pohod« od 10. IV.

— I O celibatu učiteljev polemizira »Pohod«, 10. IV. z »Domoljubom«, ki hvali odredbo, češ, da je bilo tudi v Avstriji tako.

— I Kakšna je vzgoja na nemških manjšinskih šolah ugotavlja »Pohod« od 10. IV. na primeru učenca Klemenčiča, v IV. raz. osnovne šole v Ljubljani, ki je z navdušenjem govoril o Nemčiji in se klanjal vodji tretjega Rajha.

Učiteljski pravnik

— Š Vprašanje: A. S. 1. Imam 13 let službe. Od leta 1933. dalje sem poročena z neučiteljem, ki je trenutno tudi brezposeln. Ali bom po 1. avgustu radi novega finančnega zakona odpravljena iz službe z enoletno odpravo? Ali bom lahko ostala v službi, če se z mojem prostovoljno, t. j. sporazumno ločiva, in sicer sodno od mize in postelje, ali bom tudi kot ločenka odpuščena z enoletno odpravo iz službe?

2. Ali mi bo pripadala kot ločeni ženi, (ki je bila poročena z neučiteljem), in če ostanem po 1. avgustu še v učiteljski službi, rodbinska doklada za otroka in stanarina?

Odgovor: 1. Odredba finančnega zakona, ki uvaža delni celibat za učiteljice, je dobila zakonsko moč šele 1. aprila 1937. in stopi v veljavo šele 1. avgusta 1937. Veljala bo torej le za učiteljice, ki bodo stopile v zakon z neučitelji po 1. avgustu 1937., ne pa za one, ki so se poročile prej. Vas torej ne zadeva in vam ne preti prestanek službe. Zato je ločitev zakona nepotrebna.

2. Učiteljica, sodno ločena od moža ne učitelja pridobi pravico do stanarine in do rodbinske doklade za otroka. To pa le, če se otrok pri njej vzdržuje in če ne prejema za tega otroka od moža nobene vzdrževalnine.

Učiteljska tiskarna

Tovarišica! Bila si vedno zavedna in ponosna učiteljica in si vedno sodelovala pri učiteljski organizaciji. Kako to, da še nisi pristopila vsaj z enim deležem k »Učiteljski tiskarni«?

Za dobro blago — dobro plačilo.

Tovariš (ica)! Ni ti v čast, da na dve, tri terjatve (opomine) niti ne odgovoriš! Podjetje mora redno plačevati blago in uslužbenec, zato mora prejemati redno plačila za svoje blago.

Naročilnica *

Plačila — razen ob istočasni dostavitvi knjige — pošiljajte edinole po položnicah, ki vam jih dostavimo, kadar nam pošljete naročilo. — Dodajte poštino za pošiljatev!

Podpisani(a) naročam v subskripciji knjigo

Ilke Vaštetove:

„Roman o Prešernu“

z ilustracijami E. Justina, in sicer:

- bibliofilsko izdajo, vezano v usnje, z numeriranimi izvodi in podpisom pisateljice, za din 160,—,
- vezano v platno za din 80,—,
- vezano v karton za din 64,—.

Knjigo plačam po položnici takoj — proti potrdilu ob istočasni dostavitvi knjige (samo v Ljubljani!) — pošljite mi jo po povzetju — plačam jo v dveh (štirih) obrokih po položnici.

* Črtajte, češar ne želite.

KNJIŽNA ZALOŽBA HRAM

izda v svojem letošnjem programu 1937/38 šest obširnih del v prevodih naših najboljših prevajalcev: Otona Župančiča, Vladimira Levstika in drugih, izbranih iz svetovne literature, trajne umetniške vrednosti.

Vsaka knjiga v lepi opremi bo obsegala 300—400 in tudi več strani.

Plačljivo v dvanajstih mesečnih obrokih, v polusnje vezane knjige din 33,— mesečno, v celo platno vezane knjige din 25,— mesečno.

Vsak naročnik, ki se naroči na naš letošnji program, dobi kot nagrado še eno v celo platno vezano knjižico, izdano pri naši založbi izven rednih programov. Več v prospektu.

Zahtevajte prospekt — katerega pošljemo brezplačno.

Založba HRAM, Ljubljana, Florijanska ulica 14

V kmetško nadaljevalni in tudi v višji narodni šoli vam bo zelo dobro služila knjiga Bele: S a d j a r s t v o.

ki ji je cena znižana na 10 dinarjev za izvod. Poslužite se ugodne prilike!

Knjiga je trdo vezana, ima 430 strani obsega in v tekstu 147 slik.

Mladinska matica

— mm Izid nagradnega tekmovanja. Na predlog seje literarnega odseka je sklenil odbor Mladinske matice na svoji zadnji seji, da se nagradi z 2500 din in sprejme rokopis »Ovčar Runo«, ki je bil poslan pod geslom »Za svobodo«. Nagrada za najmlajše se ni prisodila nobenemu rokopisu, pač pa je Mladinska matica pripravljena odkupiti in izdati od ostalih 12 rokopisov v sporazumu z avtorji še sledeča dela: »Nana, mala opica« — geslo štev. 13, »Pesterna« — psevdonim: Peter Golija, »Janko in Metka« — geslo: S. O. S., »Šimej iz Roža« — psevdonim: Drava, »Ve-

Štánovska organizacija JUU

Iz društev Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO SV. LEONARDA V SLOV. GOR. bo zborovalo v soboto, dne 24. aprila 1937., na drž. narodni šoli pri Sv. Trojici v Slov. gor. s pričetkom točno ob 9. uri. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Situacijsko poročilo. 3. Dopisi. 4. Event. predlogi za spremembo zakona o nar. šolah. 5. »Učitelj in vaški mogotci«. Predavanje. 6. Predlogi in slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ bo zborovalo skupno z ormoškimi društvom dne 17. IV. ob 8. uri v Ormožu v Kletarski dvorani s sledečim dnevnim redom: Poročilo o Učiteljskem pokretu (tov. Klemenčič, Segula in Debenak), predavajanje tov. A. Kerblerjeve: Izkušnje s Fleretovo čitanko in diskusija. Popoldne ob 4.20 bomo nadaljevali z zborovanjem in obravnavali predloge za spremembo zakona o narodnih šolah. — Tovarišice in tovariši! Udeležimo se tega zborovanja polnoštevilno in z željo, da se čimbolj zblizamo s tovariši iz ormoškega društva. Ta dan morajo biti naše vrste sklenjene!

Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG bo zborovalo dne 24. aprila na dekliški osnovni šoli v Studencih z naslednjim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Dopisi. 3. Spreminjevalni predlogi k zakonu o narodnih šolah. 4. Predavanje tov. Podgornika Filipa: »Gospodarske in družabne prilike pohorsko-vinogradniškega okoliša. Pričetek ob pol deseti uri. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v soboto, dne 17. aprila 1937., ob 9. uri dopoldne v prostorih državne narodne šole v Lescah s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev zborovanja. 2. Referat: O metodi pevskega pouka v narodni

lika tekma« — geslo: Mladi krog. Vsi ostali rokopisi so odklonjeni. Avtorji, ki so se udeležili tekmovanja, se pozivajo, da pošljejo s kontrolnimi številkami svoje naslove zaradi nagrade, eventualnega odkupa, oziroma vrnitve rokopisov na tajništvo M. M. čim prej.

Šolski radio

— r XXVII. teden. Torek 20. aprila bo predaval g. dr. Franta Mis: »Deca, kje najdemo sovražnika našega zdravja?«. G. predavatelj bo govoril otroškemu razumu in obzorju primerno o osebnosti in stanovanjski higieni, o epidemiologiji, o neredni in škodljivi prehrani, o nerednem življenju ter o nepravilni razdelitvi dnevnega dela. II.—III.

— r V petek 23. aprila: Naša narečja v razlagi in živi besedi; razgovor z učenci iz raznih krajev Slovenije. Vodi g. prof. Jakob Šolar. II.—III.

— r V kmetijskem radiu bo predaval v nedeljo 18. aprila ob 17. uri g. ravnatelj dr. Jože Basaj: Gospodarska in denarna kriza ter kmečke zadruge.

šoli. Predava slovenski skladatelj Rožane Mihael iz Ljubljane. 3. Čitanje zadnjega zapisnika. 4. Došli dopisi. 5. Poročila društvenih funkcionarjev. 6. Slučajnosti. — Predavanje bo zelo zanimivo. Vse tovariše in tovarišice, ki se zanimajo za petje, prosimo, da se pripravijo na debato, ki bo sledila predavanju. Po zborovanju vsi na tovariški družabni sestanek! Udeležba je obvezna! — Na svidenje! — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KOČEVJE bo zborovalo v soboto, dne 8. maja 1937. 1. Točno ob 11. uri v narodni šoli v Kočevju s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo in dopisi. 2. Stanje društvene blaginje. 3. Izpreminjevalni predlogi k zakonu o narodnih šolah, poročila tov. Županc Lojze. 4. Vaška šola in njen odnos do gospodarskih in socialnih razmer, poročila tov. Vondina Drago. 5. Slučajnosti. — Udeležba je štánovska dolžnost. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ZUZEMBERK bo zborovalo v soboto dne 17. aprila 1937., na Dvoru ob 10. uri dopoldne. — Dnevni red: 1. Štánovske zadeve. 2. Predavanje: Socialne razmere domačega šol. okoliša in njih vpliv na mladino. 3. Izpremembe k zakonu o nar. šolah in tozadevni predlogi. 4. Slučajnosti. — Polnoštevilne udeležbe pričakuje — odbor.

Poročila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO NOVO MESTO je zborovalo 13. februarja t. l. na osnovni šoli v Novem mestu. Navzočih je bilo 58 članov.

Tovariš predsednik Menard Vilko je pozdravil zastopnika politične oblasti in navzoče zborovalce, na kar je podal svoje poročilo. Danes preveva marsikateri našega člana bojazen glede bodočnosti naše organizacije, so celo taki, ki menijo, da je organizacija nepotrebna. Letošnja glavna skupščina v Novem Sadu je pokazala, da stoji organizacija neomajno na štánovskih načelih in da hoče iti v boj vsak čas in proti vsakemu za naše pravične štánovske težnje ter koristi drage domovine, izvršujoč oporoko Viteškega kralja in oklepajoč se z ljubeznijo in požrtvovalnostjo Nj. Vel. Petra II.

Hočemo in moramo preprečiti vse kvarne politične in lajške vplive na naš štán, ki sejejo razdore v naših vrstah in strežejo po življenju naši štánovski organizaciji. Nikogar ne ovira organizacija, da se svobodno po svojem prepričanju politično izživlja, zahtevamo pa, da je ob vsaki priliki človek in tovariš. Enkrat nas biča en konec palice, drugič drugi, ako se ne iztreznimo ob 12. uri, pridemo vsi na vrsto. Tovariši, ki niso v naši organizaciji s srcem, naj gredo.

Nato je tov. Kiferle Danica podala svoj referat o telovadbi. Pokazala nam je pota, po katerih po nepriljenem postopku pridemo do smotra telovadbe v največje veselje mladine in to brez nujnosti telovadnic, ki jih itak skoro vse naše šole pogrešajo. Navzoči so z velikim zanimanjem sledili njenim izvajanjem. Tov. predsednik se je predavateljici toplo zahvalil.

Pri slučajnostih se je sklenilo, da pristopi društvo k »Učiteljskemu domu« s 5 deleži à 100 din, in sicer iz obresti in preostanka nabranega denarja za vzidavo spominjske plošče v vojni padlega tov. Muhe na Ajdovcu. Menard Vilko, preds. Ivanečič Alojz, taj.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo 22. februarja 1937. v Ptuj in je bilo navzočih 90 članov, t. j. 55 %.

Pred otvoritvijo pozove predsednik zbor, da se pokloni spomenu umrle naše tovarišice, pesnice Beloglavčeve iz Sv. Vida.

V situacijskem poročilu poudari, da je predsednik JUU tov. Dimnik informiral ministrskega predsednika o vseh aktualnih šolskih in štánovskih vprašanjih zadnjega časa, pred vsem zaradi stalnosti, materialnega vprašanja, avtonomije šole, avtomatičnega napredovanja itd. Predložil je program učit. organizacije ter prikazal, da so očitki, da bi se uveljavljali nestánovski vplivi — neutemeljeni.

Prošnje za napredovanje se pri banski upravi tekoče rešujejo in pošiljajo ministru prosvete. Izvršujejo pa se le počasi, ker

ni proračunskega kritja. Intervencije organizacije ne morejo radi tega roditi uspeha, tudi uradne urgence so brezuspešne. Brez osnove pa je bojazen, da bi se prošnje za napredovanja izgubile.

Državni svet je po konkretnih pritožbah odločil, da je zvanje »sres. šol. nadzornik« višje zvanje in so na položaj sres. šol. nadzornikov postavljeni učitelji nar. šol. stalni in se zato ne morejo razrešiti brez svojega pristanka.

Do 1. aprila ni pričakovati, da bodo nastavitve učit. novincev, ker so proračunska sredstva preveč izčrpana. Odbor sekcije je pripravil posebno spomenico in brošuro o pravem štánu štólstva v dravski banovini in pa o socialnem položaju brezposelnih učit. abiturientov.

Sekcija je tudi predložila poslancem in senatorjem okrožnico, da se na merodajnih mestih zavzamejo, da se prepreči zopetno znižanje uradnih prejemkov zaradi fonda za pobijanje brezposelnosti, ki se snuje pri ministru socialne politike in narodnega zdravlja. V ta namen naj bi se namreč stekali obvezni prispevki vsega drž. uradništva v višini enodnevnega plače.

Od dopisov je bil najvažnejši oni o kontraktualcih, ker je to vendar zadeva naš vseh.

Vse zborovanje pa je prav za prav bilo v znamenju Učiteljskega pokreta. O njega načrtnem delu ali triletki je predaval tovariš Segula Pavle podrobno in široko in je zato diskusija bila živahna in peštra. Ker pa je že »Učit. tovariš« z dne 4. marca t. l. prinesel ves delovni in idejni program, ki si ga je naše članstvo osvojilo in to v okviru organizacije, ni potrebno na tem mestu še več o tem razpravljati. Zelimole, da bi se vsi tako zagrizli v delo kot tov. Segula, kajti potrebno je to v prvi vrsti za nas same, za oblikovanje naše dostikrat »pogospodene miselnosti«, za naš odnos do ljudi, med katerimi živimo.

Zupančič Drago, Andrej Debenak, predsednik, tajnik.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LOGATEC je imelo svoje redno zborovanje v soboto 13. marca 1937. na Rakeku. Navzočih je bilo 45 članov, t. j. 50 %.

Tov. predsednik pozdravi uvodoma vse prisotne, imenoma g. sres. načelnika I. Bavdka, dalje predavatelja tov. Alojzija Hreščaka iz Ljubljane ter tov. nadzornika Štravs. Sledila je počastitev spomina pok. E. Adamiča in Fr. Gabrška.

Prvi je predaval tov. A. Hreščak o učnih načrtih. Podal je jasno sliko o razlikah med staro in novo šolo. Navedel je vzroke, ki nas silijo, da se usmerimo v nov duh časa in prenesemo vseh dela na nove principe, ki zahtevajo pred vsem vzgojo otroka pa tudi nove miselnosti podajajočega učiteljstva. Referat je bil izčrpno podan in vse učiteljstvo je izrazilo željo, da bi tov. predavatelj še obiskal naš srez in nam predaval o novih pedagoških smereh.

Predsedniško situacijsko in tajniško poročilo nam je podalo sliko dela in naporov organizacije v vseh zadevah, ki se tičejo štólstva, časti in ugleda štánu ter našega pravnega in gmotnega stanja. V zvezi s tema poročila sta bila sprejeta sledeča sklepa:

1. Člani in članice logškega učiteljskega društva zbrani na svojem zborovanju dne 13. marca 1937.

odobrava

smotreno delo JUU za čast in ugled štánu ter prizadevanja za zboljšanje našega pravnega in gmotnega stanja.

2. Učiteljice logškega sreza naprošamo JUU, da se zavzame za naše do zadnjih dni obstoječe pravice ter ukrene potrebno, da se iste še nadalje očuvaro.

Za tem pojasniti tov. nadzornik navzočim nov disciplinski postopek in kazni, ki pridejo tozadevno v poštev.

Doljak Valentin, preds. Hrašnik Rado, taj.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA je zborovalo v soboto 13. marca v Škofji Loki. Po prvem delu zborovanja, ki je obsegalo jugoslovansko-bolgarsko proslavo, se je prešlo na strokovni del zborovanja. V učilnici petega razreda je prikazal praktično učno sliko iz zemljepisja tov. Demšar in obravnaval Bolgarijo. S pripravljenostjo, ki je pokazala mnogo smotrnosti študija in navedeni stvari je zajel učni postopek, ki so mu sledili pisotni s posebno pažnjo.

Zadnji del zborovanja je veljal štánovskim težnjam. Predsednik društva je podal situacijsko poročilo in se osobito pomudil pri vprašanju naših napredovanj. Poročal je o tiskovnih tožbah, o zvanju sreskih šolskih nadzornikov, o postavitvi novincev, o reaktivacijah, dodelitvah in drugih štánovskih najvažnejših težnjah. Izražena je bila misel, naj bi se rangne liste za napredovanje objavile poimensko, da nihče ne bi imel občutka zapostavljenosti, a drugi, da ima prednost. Vsaka šola naj bi imela vsaj en izvod »Našega roda« za knjižnico. Priporočila se nakup epohalnega dela o naših dobrovoljcih, knjige, ki jo tiska Učiteljska tiskarna. Po pojasnilu, da se bo kuluk odtegnil aprila in septembra, naglasi učiteljstvo svoje obžalovanje, da se tretja vprašanje štánu in njegovega ugleda po načinih, ki so daleč od tega, kar učiteljstvo za svoje delo zasluži. Krivcev se ne zagovarja, a pavšalne obdolitve se odklanjajo, pa nas se dele z desne ali leve. S pozivom, da učiteljstvo neomajno vztraja v krogu svoje organizacije, ki se nesebično in vzdržljivo trudi na izboljšanje moralnih in materialnih učiteljskih stališč, je zaključil predsednik zborovanje, ki mu je prisostvovalo 46 učnih oseb, t. j. 77 %.

F. Košca, l. r., V. Debeljak, l. r., tajnik, predsednik.